

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUÍ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Horta: PALMA: P. A. Maura, 18.

INCA: C. de la Murta, 5.

Volandes

Setmana Santa

Som a temps de les grans commemoracions, a les quals santa mare Església ens fa preparar amb quarentena de dejuni i penitència.

La Redempció humana realisada per Jesu-Crist, ver Deu i vei homo, es el fet històric més transcendental de tota l'Història: de l'universal, de la humanitat, i de l'individual de cada persona.

Un Deu esplendent de glòria i de santedat s'encarnà i se feu home per la nostra salut; patí dolors i amargures sense mesura per deslliurar-nos de la servitud del pecat, se deixà en sagratament d'amor sent-se aliment i beguda dels seus, per donar-los fortalesa en mig dels embats de la vida; morí en creu, amb afrontes i escampament de sanc, en preu de les nostres ànimes. I ressucità, entre resplandors de divinitat, per tornar-s'en a la glòria indeficient i a la santedat infinita del Pare.

Es borrau l'existència d'aqueix fet, i tota la claror qui il·lumina l'història de la civilisació, s'acucarà i romandrà tot embolcat de tenebra càótica, entre la qual l'esperit humà, desorientat i enfredat, s'arrufarà dins si meteix fins a morir d'inanició i d'asfixia, com un essere vivent al fons d'una mina obstruïda. Esborrau l'existència de la Redempció, i la consciència individual de cada persona perdrà sa brúixola i timó; i esdevindrà jugueta d'inestabilitats i desequilibris, de passions i d'ignoràncies, com un insecte foll, el cor buit d'amor, la pensa plena de tenebres i turmentada de dubtes.

I si qualcú inflat des supèrbia té la gosadia de la negació religiosa, arriba a la suprema oradura de l'ateisme, serà només a canvi del ridicul més miserós i de l'abdicació de qualitats essencialment humanes; ja que l'home es l'únic ser religiós, qualitat qui'l diferencia de l'animal qui no té entendiment, i per això tampoc no té religió!

Però si grataven al fons d'una consciència atea, qui sab lo que hi trobarem! Tal volta un gran sostre de religiositat adulterada per l'acció corruptora dels apetits en baixa superstició,

SONARÀ CADA DIJOUS SI TÉ BUF A SES GANYES

qui com a catarata ocular impedeix la fanció pròpia i adequada.

Es únicament el cor senzill qui es susceptible de les grans consolacions i dolçures d'amor; es únicament l'ull pur qui té la visió clara i fa l'home tot iluminós. Laquets son els qui commemoren la Passió amb condol i desitjos de reforma individual, i celebren la Ressurrecció amb alegria plena de promeses.

LA NOSTRA FESTA

Normés hi ha una cosa qui ajudi a fer bones amistats, la franquesa. Aquesta virtut social es el fonament del mon sà i sant que tois anhelain sia ja a la terra.

Fou aquesta virtut, la nota dominant que donava caràcter an els nostros avis, i que feu de nostre gent antiga un tipo ideal de gent educada. I això que no sabien llegir ni escriure!

Quant sortirem a rotlo, no pensarem tenir tanta simpatia. Per tot arreu mos volen bé; hem de dir, sense afectació, que nol-très mos movem o mos voliem moure en aquell sentit de franquesa i bondat de caràcter que voldriem tornar a caracterizar la gent mallorquina. An aquest sentit dirigim les nostres forces... i les nostres plomes...

Donada aquesta primera passa d'interesar els nostres lectors i de disfreure-los una mica de les preocupacions de cada dia, comença a esser hora de que mos vejem i mos coneguem les cares, no per començar cap empresa de conquesta, sino per a disfrutar tots plegats d'un dia d'alegria sana, que fos la primera pedra, de la festa anyal dels ignorant.

El segon diumenge de maig

Si l'idea plau, perque no l'hem de realitzar? El segon diumenge de maig, per exemple, podríem trobar-nos tots al peu del Puig d'Inca i anar amb santa companya, i amb pa a serró a fer un plà i enraonar una mica tots de les nostres coses, i escampar la nostra vista... Allà dalt se podria organitzar

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, UNA Peseta

Un número solt, CINC cts.

una mica de festa literaria... i a l'horabaxa devallariem, i cada ú amb els ulls plens de bellesa, i el cor aixamplat tornaria a la seva tasca de cada dia...

Que hi diuen an això en Pep de na Santema, en T. B. Un Conrador, «En Miquel d'Aubarca, la Rosa de tot l'any», en Xeraph des-Vall, el Buscaret de la Plana... i demés escriptors ignorants?

I que hi diuen el Director i l'Administrador?

I que hi diuen finalment els amables lectors?

EL SEMBRADOR

BENVINGUDA

Per cantar amb la musica de «La Cançó de l'Oblí»: «Marinela, Marinela» — Primavera, primavera

bella i dolça i riolera! Juguinera reina de cànrics i flors!

Bella primavera!

Temps de flors i d'oronelles; temps de flors i amors novelles Les auzelles

dins ta falda fan son niu!

Bella primavera!

ta faç riolera per tot lloc brilla i somriu O reina i senyora galana

tu que embolalles abra dolçura

la terra ufana vestint la de goig i verdor,

ai! deixa que polsi sa lira mon cor qui sospira

una amor perduda: Sies benvinguda,

volguda primavera bella i dolça i riolera!

Reina de cànrics i flors!

Bella primavera mana, reina, impera bell i en dins mon pobre cor!

Buscaret de la Plana.

VORA EL BRASER DE CA'N GIL

—Mestre Bernat, que no heu vista sa botiga nova que han oberta devant sa Font de ses Tortugues?

—Si que l'he vista; i per cert que hi ha moltes coses ben antigues i ben de Mallorca, pels senyors rics que les vulguen comprar.

—I com hi ha tants de cartells an aquesta botiga?

—Veus, jo't diré.—Es nom de sa tenda «La Victoria» esta escrit en català; «Curiosités» en francès i «Antigüedades» en castellà.

—Si, Vicens, si; ara fan un altre cartell que ha de dir «La Lloriguera» que es el nom que li hem posat una colla de bons mallorquins.

I amo d'aquesta tenda que no pensa que n'altres parlam en Mallorquí?

—Si es així; menys mal, i Deu vulga que'l propietari, que sé que es un homo de molt bon gust artístic i qui estima Mallorca, guany molts de doblés.

Vicens ja no fa fret, i haurem de refiar es braser.

—Mestre Bernat teniu raó. Ell avui feia un sol que cremava es cul a ses llèbres. I a on hem d'anar a passar el rato aquest estiu?

—Mira, Vicentó; jo si no m'en vaig a passar una temporada an es Molinar, fas comptes de passar ses setjades a ca s'Andritxol, que es un punt fresc, parada de tranyies, gent que surt i entra des Líric, cafetel de dos cèntims, i tira murfera;

—Molt bé mestre Bernat, i si puc a ca s'Andritxol mos veurem; però vui que sapigueu que vos estam molt agrairats de ses bones liçons que, «Vora el braser de Ca'n Gil» hem rebudes de vos. Salut, patates barato, i fins l'any qui vé, si Deu ho vol!

—Ell t'escolí, Vicentó!

—Que es això d'aquest exercit nou que volen fer, mestre Bernat...?

—Si no es res nou, això son es Melicianos d'altre temps.

—I que hi tendràn que dir els militars...?

—No, homo no; si son ells mateixos que comanderàn.

—Però an-e que vé, resucitar ara aquesta antigua?

—Homo; ses coses bones, encara que sien antigues, totes tornen! I es natural que per guardar sa casa no hi ha com les mateix amo; i els melicianos ciutadans sabrà més els caus i amagatais dels homos dolents, que un militar foraster.

—Idò això ve a esser una milícia regionalista, mestre Bernat.

—Ni més ni manco.

—Que m'hi apuntin, i visca Mallorca! Tota la rotlada del braser.

—Viscaaa!

UN CONRADOR.

PER INFANTS... I GRANS

L'infant, l'àngel i la flor

(D'altri)

Quant hi ha un albat, descendeix del cel un àngel, pren l'infant mort en braços, i desplegant ses ales immaculades, visita les coses que'l nin estimava. D'en tant en tant abat el vol per recullir flors i presentar-les a Deu; i quant nostre Senyor n'esculleix una, l'acosta a sos llavis i la besa, i la flor queda dotada de veu i comença a cantar en el chor dels benaventurats.

Ara escoltau lo que l'àngel dèia a un infant qui l'escoltaba tot extasiat. Primament s'eren aturats sobre la casa on l'infant de vida havia jugat, i després sobre un delitos jardí ple de flors.

—Quina es la flor que desitjes per planter en el Paradís? —Preguntà l'àngel.

En el jardí hi havia un roser qui per temps era dret, vigorós, magnífic; però una desstralada pegada per una mà bàrbara, tot l'havia malmetès i ses raines verdes, omplides d'oloroses poncelles, jèien p'en terra.

—Dobre roser! —digué el nin —Anem a recullir-lo perque floresca en el paradís.

L'àngel li satisfé son desig. I ademés, sense deixar-lo de vista, aplegà moltes flors de colors brillants i humils violetes silvestres. Però encara no s'en anaven a Deu.

Veugué la nit silenciosa, i l'infant amb son diví guia vagaven encara per la ciutat. Atravessaren un carreró tort i dels més espitius ple de troços de rajola, vidres romputs, talladures de llauna, pedaços bruts, ci tota classe d'inmundícis, entre les quals hi havia un cosiol dolent ple de terra, qui al caure sobre el paviment s'era espoltit i mostrava dins ses entranyes unes rels llargues de flor camperola, seca i que semblava impossible pogués tornar reviure. Indubtablement l'hadien tirada per inútil i morta.

—Veus aquella floreta? —digué l'àngel mostrant-la a l'infant —Anem a cullir-la, damos ne durem i p'el camp, volant, te contaré la seva història.

La reculliren, i l'àngel seguí:

—Allà, an aquell carrer estret i tort, hi vivia un minyonet, pobre i malalt. Quant estava millor, no podia fer més que passetjar-se amb ues crosetes de cap a cap del seu pobre dormitori. Als dies d'estiu, els raigs de sol entraven dins la seva cambra durant mitja hora. Llavors l'innocent malaltet s'asseia ran de la finestra, a la caricia del sol, i s'imaginava fer un passeig. No coneixia res de botànica ni de la fresca verdor de la primavera, més que un ram de falgueres que li havia regalat un veïnat. I el pobret collocava part davant ell aquella verdura fent-se l'ilusió de que anava per devall uns grans arbres i somnia en la dolça cantoria dels auçellets. —Un dia el fill del veïnat li dugué flors del camp, i entre elles n'hi havia una qui conservava les rels. El menuet la plantà dins un cosiol i el posà sobre la finestra, prop del seu llit. —La planta sembrada per mà de l'innocent, afer-

rà i cresquè, i cada any trèia botons nous. Ella constituïa son jardí, son tresor únic en el món. La regava amb amor, la cuidava amb afalagadures, la girava sovint, i aprofitava per la seva planta estimada fins a l'últim raig del sol. Ella li apareixia en somnis per dir-li que just per ell viavia i que just per ell exhalava son perfum i il·luïa ses colors. —I l'infant empitjorava de salut i un dia acabà la vida. Quant se moria girà sos ulls a la planta estimada per dir-li: Adeu. —Avui fa un any que aquell minyonet està en paradís.

La flor oblidada a la finestra de sa pobre cambra, poc a poc se secà i finalment la tiraren al carrer. A pesar d'això, aquesta flor casi seca de tot, es la joia del nostre ramell perque ha proporcionades més alegries i més plers, que els explèndits rosers dels jardins regis.

I com sabs això? —Preguntà l'infant a l'àngel qui's en díua al cel.

—Ho sé per que jo som el pobre malaltet qui anava amb croces. Com no havia de reconèixer la meva estimada flor?

L'infant i l'àngel tot radiants, entraven en el cel, a on tot era goig i ventura.

Deu agafà el ram qui arribava de la terra, l'acostà a son cor, però l'única flor qui meresqué la suprema caricia de la besada divina, fou la d'aquella planta silvestre sense fulles i mostia. Al contacte de sos llavis, la floreta adquirí veu i cantà, cantà com les ànimes qui volten el Criador, un himne de glòria inefable, armoniós i infinit.

HUC DE BANDRIS.

NOTES BIOGRAFIQUES

El Senyor Horaci Catilina

Per feines o per malaltres i coeses, a l'altre dia vengué a Ciutat el Sr. Horaci, i vengué a veure'm; i jo no vaig tenir més remei que convidar-lo a diuar, i ell se n'cregué obligat a acceptar la meva invitació, per treure la panxa de malany.

Tot dinant, li vaig demanar permís per publicar petites ressenyes interessants de la seva vida, i ell que quant menja per no perdre cala, contestà que sita tot quant li demanen, també me contestà amb un si de lo més eixut.

I fet aquest petit preàmbul, comencem.

Al dia que vaig conèixer el Sr. Horaci, era a Ruberts, com ja sabeu. Anava vestit amb relativa elegància: capell en trona, heretat segurament del seu besavi; jaqué digne de figurar a un museu d'antigüedats; corbata de prop de sis palms de llargària, de fondo blanc amb piques blaus; calçons de quadros, cosits al parèixer per un qui devia esser més gras que ell; i sabates ex-aristocràtiques.

Demanava tabac a tothom. Si era fluix, ell en deia grans alabances, per que el fort era perjudicial a la salut; si era fort, vos dèia que era el millor, ja que les virtuts cardinals són: Prudència, Justícia, Fortalesa i Templança.

Jo vaig dir que seguia la moda francesa (que es de no convidar ningú a fumar), i en

veritat que creia que s'ofendria si li oferia un xegarret, que al cap i a la fi no més val un centímetre de pesseta, i qui es capaç d'offerir una cosa que val tampoc? Però ell critica molt el comportament del Sr. Viscompte (a mi'm diuen el Sr. Viscompte), sense fer-se càrrec de la delicadesa amb que jo havia procedit.

També costuma el Sr. Horaci, en veure fresca de qualche gaudeamus, de *veure-se obligat* a acceptar si'l conviden, i si no, de fer els possibles per posar els peus davall taula.

Casi sempre, en arribar a ca seva, lo primer que fa és buidar-se les buixques; car sempre fora casa i p'el camí, procura pelicular tot quant pot.

La debilitat, sovint li pertorba la memòria, fins al punt d'affirmar qualche vegada que en Tenelón era ang'és.

Un dia dèia an en Lanet, missatger de la processió: *Tandem parlaren publici...* es a dir: «Quant parlaràs en públic pensa que la sala es un camp de carabasseres, i la presidència, el pare carabassot.» Lliçó que poden aprofitar els qui aprenen l'ofici d'oradors.

I basia, que si ho havia d'dir tot, no acabariem mai.

V. DE CAMPFLORIT

EN LITO

L'accident del bombet

En Lito i jo veniem del Terreno, a on ell havia tenguda avinentesa (prou cercada) de dir parauletes dolces a la encisadora Maria.

Veniem tot tranquil·ls. El capvespre era magnific; el cel tot blau, el sol esplendorós.

Passada la plaça del Progrés, de Santa Catalina, entrant an el carrer de la Pursiana, com més distrets anàvem amb les nostres quimeres, vaig sentir renou de cosa caiguda i després un tapament de cos macis amb un altre cos buit, lo mateix que si una pedra topàs amb una carabassa. I me veig en Lito amic tot fràstornat.

Que era? Un *diavolo* que li era caigut sobre el bombet, i el bombet qui havia topat amb el cap il·lustre del meu amic.

Els resultats foren tràgics per ell. El bombet no pogué resistir l'embranzida del *diavolo* i s'obri, (sense permís i amb molt de greu per part del seu amo), i encara va tenir vergonya (el *diavolo* o diable) per fer-li un xiribec, i tornar-li el bombet, fent-lo rodolar p'en terra fins anar a parar dins un bassiot. (Especialitat de la Ciutat).

Pensau ara l'empeguenient de'n Lito, *pollo bien*, amb el bombet brut i esbadellat! Sofr que aquesta vegada la picardiosa Maria no se temé de res. I encara hi va haver temps de adobar el desperfecte i pogueren anar d'hora a veure *Aida*.

I ara, discretes llegidores i benvolents llegidors, permeteu-me que vos aconselli que si heu d'anar per Santa Catalina, o per altres bandes de dins la nostra *capital*, vos armeu d'un paraigua blindat, o que vos assegureu la vida, per si d'acà tenieu un de nou, que l'accident no fos tan llamentable.

V. DE CAMP-FLORIT.

Esquits i espíries

Ja sabiem que Mallorca era terra d'hommes grans, i que així com a Canàries se fan plátanos i a Cuba tabac, entre noltres surten aqueües celebratats espanyoles qui fan ombra a totes les grandeses del món.

Un diari de Madrid parla d'el general mallorquí del carrer de la Pau, el general inèdit qui vé cada any a veure les seves finques de Manacor, i diu que en tots els aspectes de l'existència humana, intel·lectual, moral i física, al capità general marqués de Tenerife es un esser francament superior a la raça i a l'época»

Que vos sembla? Sempre es ver que ningú es profeta a ca seva

Una societat de Ciutat, *La Protectora*, se prepara per celebrar les seues noces d'or, Endeavant,

Veam si noltres les arribarem a fer qualcada dia!

A l'estiu oronelles i per maig cireres.

Ara qui es temps de necessitats, surten els organismes propis per satisfer-les. Per això tot-hom procura fer cooperatives. No més que noltres creim que lo que val es abrigar-se abans de ploure.

Encara continua la ratxa bona pels calafats i gent de mar. Tot lo dia són barcos nous que lloren a la mar.

Que això duràs!

Els tranviaires de Ciutat amenacen amb una vaga. A Barcelona les coses —que no s'eren acabades de posar bé— tornen ulsurar-se. El mal del bon temps no acaba, i no plou. ELS sembrats groguetjen: la set los mata.

Que Deu s'en apiat.

El Ram es vengut.

Els infants, qui no saben de miseries, han fetes festes...

Benvingudes les festes dels infants!

La setmana es de dolor.

I de penediment.

Acabarà amb un bon Sol.

El Sol de la festa de Ressurrecció...

Amics ignorant. L'etsecallador vos dona les bones festes.

L'oidor, sembla que parla incidentalment d'anar a fer un *pan-caritat* a Santa Magdalena d'Inca...

Mos agrada ferm...

El sembrador també en parla.

Perque no hi haviem de dir la nostre?

Noltros hi deim: Que mos agrada ferm l'idea. I que ja preparan la taleca de municions.

Amics dels esquits, No hi vendreu?

Esiàm en temps de llibertat, diven.

Però a Inca, els qui se prenen la llibertat de saquejar as mig de sa plassa, no poren consentir que uns quants ciutadans honrats es reunesquen a un casal per tractar de les seves coses.

I fan forsa de renou i péguen a les portes per desbaratar la reunió. Per ells no hi ha més voluntat soberana que la seva.

Pobrets! quina llàstima fan!

Tanta llibertat com volien, ara l'han perduda tota, a l'ombra de les presons; i Deu sab quant en sortiran.

Qüestió de seny... cap millorança material n'havien de treure de posar-se a no qui res los démanaven...

I tot perque?..

Per res... qüestió de seny!

La Companyia Mallorquina d'electricitat no pot anar ni amb rodes.

Fa moltes especulacions.

Si baixa uns cèntims el preu del flaut s'ho cobra llavors com a lloguer de contador.

I no parlem dels sustos que mos dona en ses interrupcions.

Ara que les vagues estan de moda, gno seria convenient fer-ne una dels consumidors?

DELS NOSTRES POBLES

Seguint el nostre quefer, i aprofitant els bons dies, hem seguit les velles vies escoltant a té qui té, però com som ignorant, feia, com aucell qui vola el camí saltironant, Comensarem per

Bunyola.

On hi vérem, i es de creure, tot-hom qui ocupa bon lloc, i al haver xerrat un poc

me convidaren a beure.

De totes les conversades, segudes i passejades

he arribat a concretar:

Primer: que l'ametllerat té més ametlons que fulles;

segon: que el pagés du gutes, (o que heu sembla) per comprar la terra, a preu molt car;

Tercer: que el poble engrandeix, com atlot an els tretze anys,

Quart: que per tots paranyys, surten *xalets*, que pareix que allò serà com la Suissa...

Quint: que entre la bardisa, té tants de punts per mirar que no basta un dia clar

per aixarar la mirada de tanta bella encontrada...

I sisè: que amb tot això, tenen un mestre molt bò, i una escola... ben feresta;

dos teatres per fer festa un metge ben aixerit i l'altre no's xupa el dit.

